Oświadczenie złożone
przez senatora Andrzeja Kalatę
na 52. posiedzeniu Senatu
w dniu 19 lutego 2026 r.

Oświadczenie skierowane do minister zdrowia Jolanty Sobierańskiej-Grendy

Szanowna Pani Minister!

Działając na podstawie mandatu senatora RP, zwracam się z pilną interwencją w sprawie Szpitala Żywiec, którego sytuacja finansowa osiągnęła punkt krytyczny i zagraża ciągłości udzielania świadczeń zdrowotnych mieszkańcom regionu.

W powiecie żywieckim udało się zrealizować jedyny w Polsce projekt partnerstwa publiczno-prywatnego, dotyczący budowy nowego Szpitala Żywiec. Umowę podpisano we wrześniu 2011 r. Rozpoczęcie działalności Szpitala Żywiec nastąpiło we wrześniu 2020 r. Nowy szpital miał zastąpić stary, 130-letni, w którym była jedna sala operacyjna i wspólne sanitariaty na korytarzu. W nowym szpitalu są 4 nowoczesne sale operacyjne, pokoje pacjentów są 2- lub 3-osobowe i każdy posiada pełny węzeł sanitarny. Szpital wyposażony jest w nowoczesny sprzęt diagnostyczny, tomograf komputerowy, rezonans magnetyczny itd. Powinno być oczywiste, że powstanie i uruchomienie nowego szpitala spowoduje lawinowy wzrost liczby pacjentów, bo do września 2020 r. ok. 60–70% pacjentów leczyło się poza powiatem żywieckim. Nowy szpital poszerzył zakres usług zgodnie z wynikami analizy potrzeb zdrowotnych na tym terenie, m.in. o kardiologię, chirurgię onkologiczną, dializy itp. Szpital odpowiedział też na apel w czasie pandemii i uruchomił 156 łóżek covidowych oraz 12 respiratorów. Odpowiedział również na apel pocovidowy, na wezwanie do tzw. odrabiania długu zdrowotnego.

Niestety, to wszystko nie spotkało się ze zrozumieniem Narodowego Funduszu Zdrowia. Wraz ze zwiększeniem liczby pacjentów nie następowało odpowiednie zwiększanie planów rzeczowo-finansowych. Każdy pacjent przyjęty powyżej miesięcznych, zbyt niskich planów finansowo-rzeczowych powoduje powstanie tzw. nadwykonań, dzielących się na limitowane i nielimitowane, tj. ratujące życie. Szpital Żywiec pracuje w trybie ostrym, tj. 7 dni w tygodniu, 24 godziny na dobę. Przyjmuje i leczy pacjentów przywożonych przez zespoły ratownictwa medycznego, jak również pacjentów ze skierowaniami od lekarzy specjalistów oraz lekarzy POZ, a także tych, którzy zgłoszą się na izbę przyjęć z różnymi dolegliwościami. Szpital Żywiec przyjął w 2025 r. ok. 150 tysięcy pacjentów.

Z przedstawionych mi danych wynika, że łączna kwota niewypłaconych szpitalowi środków za nadwykonania za lata 2024 i 2025 wynosi obecnie ok. 66 milionów zł. Na tę sumę składają się następujące zaległości.

1. Zaległości za rok 2024 – kwota ok. 30 milionów zł za nadwykonania w zakresie świadczeń limitowanych. Szpital był zmuszony odrzucić propozycję ugody z NFZ opiewającą na kwotę ok. 16 milionów zł, ponieważ pozostawienie kwoty ok. 14 milionów zł jako nieuregulowanej oznaczałoby, że byłby najwyższy wskaźnik niewypłaconych nadwykonań limitowanych w skali całego kraju (średni procent nadwykonań w podobnych szpitalach w województwie śląskim to ok. 20–30%). Niedostosowanie przez Narodowy Fundusz Zdrowia planów do faktycznej liczby leczonych pacjentów nosi znamiona celowego działania wobec Szpitala Żywiec, a przede wszystkim wobec mieszkańców Żywiecczyzny. Dodatkowym potwierdzeniem tego są zamieszczone na stronach Narodowego Funduszu Zdrowia umowy ze śląskimi szpitalami na 2024 r., z których wynika, że średni wzrost wartości umów to ok. +15%, a jeden jedyny Szpital Żywiec miał wskaźnik –13%, tj. o mniej więcej 24 miliony zł mniej, niż wyniosła wartość wykonania za 2023 r. Gdyby Szpital Żywiec miał podobny wzrost kontraktu jak pozostałe szpitale, to być może problemów z utratą płynności by nie było.

2. Zaległości za rok 2025 – kwota ok. 36 milionów zł, obejmująca ok. 25 milionów zł za świadczenia limitowane oraz ok. 10 milionów 600 tysięcy zł za świadczenia nielimitowane, m.in. porody, zawały serca, świadczenia udzielone ofiarom wypadków, zrealizowane w II, III i IV kwartale 2025 r. Podkreślam, że opóźnienie w rozliczaniu świadczeń nielimitowanych jest czymś bezprecedensowym. Dotychczas środki te wpływały najpóźniej w drugim miesiącu po zakończeniu kwartału. Obecnie mamy do czynienia z paraliżem finansowym wynikającym bezpośrednio z nieudolności Narodowego Funduszu Zdrowia, który nie potrafi dostosować planów rzeczowo-finansowych do realnej liczby pacjentów wymagających pomocy.

W związku z powyższym, skoro państwo nie wywiązuje się z obowiązku finansowania ratowania życia i zdrowia obywateli, zwracam się do pani minister z następującymi pytaniami i prośbami.

1. Kiedy Narodowy Fundusz Zdrowia ureguluje całość zadłużenia wobec Szpitala Żywiec, uwzględniając pełne kwoty za lata 2024 i 2025?

2. Dlaczego w przypadku Szpitala Żywiec, poprzez nieurealnianie planów rzeczowo-finansowych, dopuszczono do powstania najwyższej w Polsce kwoty niewypłaconych nadwykonań limitowanych?

3. Proszę o przygotowanie i przedstawienie oficjalnych wytycznych dla dyrekcji szpitala oraz personelu medycznego, określających procedurę odmawiania przyjęć pacjentów – zarówno w zakresie świadczeń limitowanych, jak i nielimitowanych (ratujących życie) – w sytuacji braku pokrycia kosztów ich leczenia przez NFZ. Proszę o udzielenie odpowiedzi na pytanie: czy Szpital Żywiec ma przyjmować pacjentów tylko do wysokości planów, przeprowadzać selekcję, odsyłać pacjenta z zawałem na początek kolejnego miesiąca i czy ma również tak odsyłać ofiarę wypadku komunikacyjnego?

Sytuacja, w której szpital staje się kredytodawcą dla budżetu państwa kosztem własnej płynności i bezpieczeństwa pacjentów, jest nieakceptowalna. Oczekuję niezwłocznej odpowiedzi i podjęcia działań ratunkowych.

Z poważaniem
Andrzej Kalata
senator RP